

UCHWAŁA Nr XX/145/2012

Rady Powiatu w Ostródzie

z dnia 15 czerwca 2012r.

***w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki Zachowań Ryzykownych w szkołach
i placówkach oświatowych Powiatu Ostródzkiego na lata 2012 – 2016***

Na podstawie art. 1 oraz art. 3 pkt 2 i 2 a ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 z późn.zm.), art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.), art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.) art. 1 ust 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.) Rada Powiatu uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Program Profilaktyki Zachowań Ryzykownych w szkołach i placówkach oświatowych Powiatu Ostródzkiego na lata 2012 – 2016, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

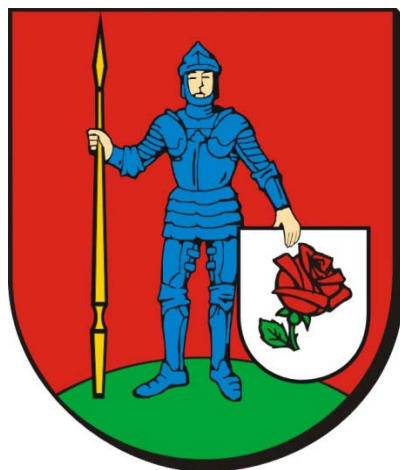
UZASADNIENIE

Rada Powiatu w Ostródzie 2 kwietnia 2007 r., uchwaliła uchwałę w spr. przyjęcia Programu Ochrony Zdrowia poprzez Profilaktykę i Przeciwdziałanie Uzależnieniom w Powiecie Ostródzkim na lata 2007 – 2011. Bardzo dobra współpraca w ramach realizacji zadań Programu ze szkołami, placówkami oświatowymi, instytucjami i organizacjami pozarządowymi oraz uzyskane efekty, wskazują celowość tego typu działań i skłaniają do ich kontynuowania.

Zadania administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie ochrony zdrowia przed następstwami używania tytoniu, przeciwdziałania narkomanii i ograniczenia spożycia alkoholu określają następujące przepisy: art. 1 oraz art. 3 pkt 2 i 2 a ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 z późn.zm.), art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.). art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 z późn. zm.) art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 1994 r. Nr 111, poz. 535 z późn. zm.)

Przyjęcie Programu Profilaktyki Zachowań Ryzykownych w szkołach i placówkach oświatowych Powiatu Ostródzkiego na lata 2012 – 2016, który wytycza cele, zadania metody ich realizacji, zakłada oczekiwane rezultaty i monitoring zjawiska zachowań ryzykownych, umożliwi określenie rocznych zadań, ich realizację oraz planowanie wydatków w budżecie powiatu.

Załącznik do uchwały
Nr XX/145/2012
Rady Powiatu w Ostródzie
z dnia 15 czerwca 2012r.

**Powiatowy Program
Profilaktyki Zachowań Ryzykownych
w szkołach i placówkach oświatowych
powiatu ostródzkiego
na lata 2012 - 2016**

Cele Programu

Cel Główny: Profilaktyka zachowań ryzykownych.

Zachowania ryzykowne - są to zachowania niosące ryzyko negatywnych konsekwencji, zarówno dla zdrowia fizycznego i psychicznego jednostki, jak i dla jej otoczenia społecznego.

Czynniki ryzyka - to cechy, sytuacje lub warunki sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych. **Czynniki chroniące** - to cechy, sytuacje lub warunki zwiększające odporność jednostki na działanie czynników ryzyka. Sytuacje rodzinne, szkolne, osobowość, funkcjonowanie w grupie mogą stać się najważniejszymi czynnikami chroniącymi lub czynnikami ryzyka. **Celem interwencji profilaktycznej** - jest wzmacnianie czynników chroniących oraz eliminowanie lub redukcja czynników ryzyka.

Do zachowań ryzykownych zaliczamy:

- zaniechanie obowiązków szkolnych, wagary, ucieczki z domu,
- zachowania agresywne, stosowanie przemocy,
- używanie substancji zmieniających świadomość,
- drobne przestępstwa i wykroczenia, czyny chuligańskie, wandalizm,
- przedwczesna aktywność seksualna,
- inne zachowania wskazujące na nieprawidłowy przebieg rozwoju.

Poziomy działań profilaktycznych:

Profilaktyka I rządowa /uniwersalna – kierowana do wszystkich uczniów w określonym wieku bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych lub zaburzeń psychicznych. Dotyczy zagrożeń znanych, rozpowszechnionych w znacznym stopniu – np. przemoc, używanie substancji psychoaktywnych. Jej celem jest przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych. Działania profilaktyczne skupiają się na tworzeniu klimatu szkoły, który wpływa pozytywnie na zdrowie psychiczne, poczucie własnej wartości, motywację do osiągnięć, zarówno uczniów jak i nauczycieli. Działania te umożliwiają czynny udział rodziców w życiu szkoły.

Profilaktyka II rządowa /selektywna – ukierunkowana na grupy zwiększonego ryzyka, wymagająca diagnozy problemu. Dla dzieci i młodzieży znajdujących się w grupie podwyższonego ryzyka organizowane są indywidualne lub grupowe działania profilaktyczne np. terapia pedagogiczna, trening umiejętności społecznych, socjoterapia.

Profilaktyka III rządowa /wskazująca – kierowana do osób wysokiego ryzyka. Działania wymagają specjalistycznego przygotowania np. terapia, interwencja, leczenie zaburzeń.

Cel. I Diagnoza i monitoring zagrożeń na terenie powiatu ostródzkiego.

Uzasadnienie:

Aby określić aktualne problemy związane z zachowaniami ryzykownymi, konieczne jest przeprowadzenie diagnozy środowiska szkolnego. Posłuży ona określeniu skali problemu oraz wskazaniu miejsc nasilonego występowania zachowań ryzykownych. Analiza występujących zachowań pozwoli na wyciągnięcie wniosków, co do wielkości występowania poszczególnych zagrożeń oraz zastosowania odpowiednich poziomów profilaktyki.

Zadania:

1. Nawiązanie współpracy instytucjonalnej. Analiza zasobów /sieć pomocy i wsparcia/
/ PPP w Ostródzie, PPP w Morągu, Sąd Rejonowy – kuratorzy ds. nieletnich, kuratorzy dla dorosłych, Komenda Powiatowa Policji w Ostródzie/.
2. Powołanie Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego
3. Opracowanie i zatwierdzenie narzędzia badawczego diagnozującego środowisko szkolne Powiatu Ostródzkiego. /ankieta/.
4. Diagnoza środowiska szkolnego /ankieta co 2 lata/.
5. Opracowanie i ewaluacja Raportu /co 2 lata/.
6. Prezentacja wyników Raportu.
7. Opracowanie rocznego harmonogramu zadań na dany rok budżetowy.
8. Monitorowanie zjawiska zachowań ryzykownych.

Metody:

1. badania ankietowe
2. prezentacja wyników Raportu
3. ewaluacja Raportu

Oczekiwane rezultaty:

1. Określenie skali problemu.
2. Wskazanie miejsc nasilonego występowania zachowań ryzykownych w celu zwiększenia kontroli/ straż miejska, policja/.
3. Uzyskanie informacji o źródłach, z których młodzież czerpie wiedzę dotyczącą zachowań ryzykownych.
4. Uzyskanie informacji, czy młodzież zna konsekwencje zachowań ryzykownych.
5. Uzyskanie informacji, jakie instytucje /osoby/ cieszą się zaufaniem młodzieży.
6. Udział w szkoleniach kadry pedagogicznej /poszerzanie wiedzy, poznawanie nowych, skutecznych form i metod pracy z młodzieżą/.
7. Udział w szkoleniach Rady Rodziców.

Wskaźniki:

Uzyskanie informacji na temat zachowań ryzykownych

1. Wielkości ilościowe i jakościowe do powiatowej bazy danych, informujące o:

- ilości młodzieży zaniedbującej obowiązek nauki /wagary/,
- ilości młodzieży regularnie sięgającej po substancje zmieniające świadomość - ilości młodzieży sporadycznie sięgającej po substancje zmieniające świadomość /eksperymentujących/,
- ilości młodzieży przejawiającej zachowania agresywne, przemocowe,
- ilości młodzieży w stosunku, do której dopuszczono się zachowań agresywnych, przemocowych,
- ilości młodzieży, która dopuściła się zachowań przestępczych / kradzieże, bójki, wymuszenia, wybryki chuligańskie itp./,
- ilości młodzieży w stosunku, do której dopuszczono się zachowań przestępczych / kradzieże, bójki, wymuszenia, wybryki chuligańskie itp./,
- ilość osób korzystających z pomocy specjalistów.

Cel. II Ujednolicenie procedur interwencyjnych.**Uzasadnienie:**

Jednolite procedury interwencyjne pomogą określić warunki oraz metody współpracy pomiędzy szkołami/placówkami oświatowymi a rodziną, policją, służbami społecznymi, Sądem Rodzinnym, i innymi instytucjami wspierającymi szkołę w procesie wychowania. Mają one na celu poprawę bezpieczeństwa w szkołach/ placówkach oświatowych, stwarzanie dogodnej atmosfery do podejmowania wspólnych działań. Praca zespołu interdyscyplinarnego umożliwi opracowaniu jednolitych procedur interwencyjnych

Zadania:

1. Nawiązanie współpracy pomiędzy szkołami/ placówkami oświatowymi a rodziną, policją, służbami społecznymi, Sądem Rodzinnym, i innymi instytucjami wspierającymi szkołę w procesie wychowania.
2. Opracowanie jednolitych procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych
3. Postępowanie zgodnie z opracowanymi procedurami interwencyjnymi.
4. Wypracowanie metod współpracy ze służbami/ instytucjami powołanymi do wspomaganie realizacji zadań profilaktyczno – wychowawczych.

Metody:

1. współpraca między podmiotami odpowiedzialnymi za profilaktykę i wychowanie (panel dyskusyjny)

Oczekiwane rezultaty:

1. Ujednolicenie procedur interwencyjnych.
2. Uzyskanie informacji, jakie zachowania ryzykowne podejmuje młodzież na terenie szkoły/placówki oświatowej.

3. Uzyskanie informacji na temat częstotliwości występowania zachowań ryzykownych podejmowanych przez młodzież na terenie szkoły/placówki oświatowej.
4. Poprawa bezpieczeństwa w szkołach.
5. Poprawa współpracy między instytucjami wspierającymi szkoły w procesie wychowania.

Wskaźniki:

1. Rodzaj i ilość podjętych interwencji w wyniku zachowań ryzykownych młodzieży.
2. Ilość podjętych interwencji w wyniku zachowań ryzykownych młodzieży.

Cel. III Pomoc psychologiczna w szkole.**Uzasadnienie:**

Pomocą psychologiczną zostaną objęci uczniowie nauczyciele oraz rodzice. Jej celem będzie wzmacnianie czynników chroniących oraz zmniejszanie czynników ryzyka. Pomoc psychologiczna będzie dostosowana do potrzeb szkoły/placówki oświatowej. W tym:

- wzmacnianie samooceny uczniów,
- wyposażenie uczniów w umiejętność uczenia się,
- wzbudzanie motywacji do nauki,
- wyposażenie uczniów w umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych, konfliktowych,
- wyposażenie uczniów w umiejętność radzenia sobie ze stresem,
- kształtowanie zachowań asertywnych uczniów,
- wsparcie nauczycieli w radzeniu sobie z agresją, przemocą, zachowaniami trudnymi oraz dysfunkcyjnymi uczniami,
- wsparcie rodziców w procesie wychowawczym,
- wyposażenie uczniów, rodziców, nauczycieli w umiejętność panowania nad emocjami,

Zadania:

1. Utworzenie punktów konsultacyjnych i objęcie pomocą psychologiczną potrzebujących.
2. Współpraca z Poradnią Psychologiczno– Pedagogiczną w Ostródzie.
3. Współpraca z Poradnią Psychologiczno– Pedagogiczną w Morągu.

Metody:

1. rozmowa kierowana,
2. terapia indywidualna,
3. mediacje,
4. negocjacje,
5. psychoedukacja uczniów,
6. warsztaty tematyczne dla młodzieży,
7. psychoedukacja rodziców,
8. warsztaty dla rodziców doskonalące umiejętności wychowawcze,

Oczekiwane rezultaty:

1. Wyposażenie uczniów w umiejętności kluczowe potrzebne w życiu.
2. Podniesienie umiejętności wychowawczych nauczycieli.
3. Podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców.

Wskaźniki:

1. Ilość utworzonych punktów konsultacyjnych pomocy psychologicznej
2. Ilość szkół/ placówek oświatowych objętych dyżurem psychologa.
3. Ilość godzin dyżurów psychologa w szkołach/ placówkach oświatowych.
4. Ilość konsultacji i porad dla uczniów.
5. Ilość konsultacji i porad dla nauczycieli.
6. Ilość konsultacji i porad dla rodziców.
7. Ilość warsztatów dla młodzieży.
8. Ilość warsztatów dla nauczycieli.
9. Ilość warsztatów dla rodziców.

Cel. IV Organizacja zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych

Uzasadnienie:

Zajęcia pozalekcyjne są sposobem spędzania wolnego czasu, który pozwala młodzieży rozwijać zainteresowania, pasje oraz talent. Udział w nich to istotny czynnik chroniący.

Zadania:

1. Zgromadzenie bazy danych o zajęciach organizowanych w Powiecie Ostródzkim.
2. Publikacja oferty zajęć pozalekcyjnych np. INTERNET na stronie Starostwa Powiatowego
3. Promocja zdrowego stylu życia poprzez udział młodzieży w zajęciach pozalekcyjnych.
4. Krzewienie idei wolontariatu.
5. Przeprowadzenie ankiety dot. organizacji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych.

Metody:

1. metody aktywizujące dobrane do rodzaju zajęć pozalekcyjnych

Oczekiwane rezultaty:

1. Rozwój osobisty.
2. Efektywne zagospodarowanie czasu wolnego.
3. Uspołecznienie.
4. Zwiększenie skali zachowań pożądanych przez młodzieży.
5. Analiza ankiety.

Wskaźniki:

1. Ilość ofert zajęć pozalekcyjnych na terenie powiatu ostródzkiego
2. Ilość młodzieży ogółem korzystająca z zajęć pozalekcyjnych.
3. Ilość młodzieży korzystająca z poszczególnych rodzajów zajęć pozalekcyjnych.

Cel. V Wdrażanie programów profilaktycznych w środowiskach wychowawczych.

Uzasadnienie:

W celu podniesienia świadomości młodzieży oraz przekazania rzetelnej wiedzy dotyczącej szkodliwości zażywania środków psychoaktywnych należy wybrać sprawdzone, rekomendowane programy profilaktyczne. Należy nauczyć młodzież podejmowania świadomych wyborów, nieulegania namowom rówieśników i innych osób, a także wyrobienia nawyku zdrowego stylu życia.

Zadania:

1. Wybór odpowiednich programów profilaktycznych przez Powiatowy Zespół Interdyscyplinarne.
2. Wyposażenie uczniów w rzetelną wiedzę na temat szkodliwości zażywania substancji zmieniających świadomość.
3. Uświadomienie młodzieży ponoszenia konsekwencji za swoje wybory.

Metody:

1. dyskusja
2. burza mózgów
3. rozmowa kierowana
4. warsztaty
5. meeting
6. inscenizacja
7. drama

Oczekiwane rezultaty:

1. Dostarczanie wiedzy dotyczącej skutków zażywania środków zmieniających świadomość.
2. Zmniejszenie skali zachowań ryzykownych młodzieży.
3. Rozwinięcie umiejętności interpersonalnych młodzieży.

Wskaźniki:

1. Ilość i tematyka wdrożonych programów profilaktycznych do szkół/placówek oświatowych.
2. Ilość młodzieży objęta danym programem profilaktycznym.
3. Ranking przeprowadzonych programów profilaktycznych.

Cel VI Podnoszenie kompetencji i umiejętności kadry pedagogicznej.**Uzasadnienie:**

Odpowiednio przygotowana kadra pedagogiczna będzie mogła efektywnie realizować zadania dydaktyczne, opiekuńcze oraz wychowawcze. Nauczyciele swoją wiedzą i umiejętnościami w szerszym zakresie będą mogli wspierać rodzinę w jej prawidłowym funkcjonowaniu.

Zadania:

1. Zbieranie ofert dotyczących warsztatów, szkoleń, kursów, seminariów, kierunków studiów.
2. Wytypowanie i objęcie profesjonalnymi szkoleniami grupy pedagogów/ nauczycieli.
3. Podniesienie umiejętności wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli poprzez udział w szkoleniach Rad Pedagogicznych.
4. Podniesienie umiejętności wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli poprzez udział w warsztatach, szkoleniach, kursach, seminariach.
5. Podniesienie kwalifikacji nauczycieli w zakresie umiejętności wychowawczych i profilaktycznych poprzez udział w studiach podyplomowych, kursach kwalifikacyjnych.
6. Wykorzystanie potencjału i zasobu wiedzy oraz umiejętności nauczycieli, wychowawców, pedagogów, psychologów w profilaktyce zachowań ryzykownych.

Metody:

- Opracowanie i realizacja wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli.
- Udział w zewnątrzszkolnych formach Doskonalenia Nauczycieli.

Oczekiwane rezultaty:

1. Przygotowanie własnej wyspecjalizowanej kadry pedagogów, psychologów, nauczycieli.
2. Podwyższenie kwalifikacji terapeutycznych.
3. Wyposażenie w praktyczne umiejętności nauczycieli, pedagogów szkolnych w celu prowadzenia zajęć profilaktycznych z uczniami.

Wskaźniki:

1. Ilość nauczycieli/ pedagogów szkolnych, którzy wzięli udział w doskonaleniu zawodowym.
2. Ilość nauczycieli/ pedagogów szkolnych, którzy nabyli nowe kwalifikacje.
3. Ilość i tematyka szkoleń Rad Pedagogicznych.

Cel VII. Organizacja poradnictwa rodzinnego.**Uzasadnienie:**

Rodzice odgrywają ważną rolę w profilaktyce zachowań ryzykownych. Więzy emocjonalna pomiędzy rodzicem a dzieckiem, prawidłowe postawy rodzicielskie, umiejętności wychowawcze rodziców, a także właściwy stosunek rodziców wobec używania środków zmieniających świadomość to czynnikami chroniące.

Zadania:

1. Organizacja poradnictwa rodzinnego.
2. Podejmowanie działań informacyjnych oraz psychoedukacyjnych wśród rodziców.
3. Upowszechnianie materiałów edukacyjnych wśród rodziców.
4. Psychoedukacja rodziców w zakresie przebiegu procesu dojrzewania.
5. Edukacja prawna rodziców w zakresie ponoszenia odpowiedzialności za dokonanie czynów zabronionych.
6. Organizacja warsztatów umiejętności wychowawczych dla rodziców prowadzonych przez pracowników PPP.
7. Objęcie warsztatami jak największej ilości rodziców.
8. Włączenie rodziców do wspólnej organizacji imprez szkolnych.

9. Włączenie Rad Rodziców do działań wychowawczych szkoły.

Metody:

1. wykład
2. prezentacja multimedialna
3. psychoedukacja rodziców
4. warsztaty tematyczne dla rodziców
5. ulotki, broszury informacyjne

Oczekiwane rezultaty:

1. Wyposażenie rodziców w wiedzę na temat skutków zażywania substancji zmieniających świadomość.
2. Wyposażenie rodziców w wiedzę na temat przebiegu procesu dojrzewania młodzieży.
3. Wyposażenie rodziców w wiedzę z zakresu odpowiedzialności prawnej za czyny zabronione.
4. Rodzic posiada wiedzę o instytucjach wspierających rodzinę .

Wskaźniki:

1. Ilość spotkań psychoedukacyjnych dla rodziców.
2. Ilość i tematyka warsztatów dla rodziców.
3. Tematyka wykładów oraz warsztatów dla rodziców.

Cel VIII. Edukacja publiczna o skutkach społecznych zażywania środków zmieniających świadomość.

Uzasadnienie:

Do walki z uzależnieniami należy włączyć jak najszerszy krąg społeczeństwa. Służyć temu będzie edukacja publiczna oraz popularyzacja przepisów prawa. Ten cel ma bardzo duże znaczenie w kształtowaniu postaw lokalnej społeczności wobec zjawiska alkoholizmu, narkomanii i nałogu palenia tytoniu.

Zadanie:

1. Edukacja środowiska lokalnego.
2. przekazanie informacji środowisku lokalnemu na temat przebiegu procesu uzależnienia i jego skutków.
3. Przekazanie informacji lokalnemu społeczeństwu jakie instytucje/ organizacje świadczą pomoc w zakresie uzależnień.

Metody:

- artykuły w lokalnej prasie
- artykuły w Internecie na Stronie Starostwa Powiatowego i innych
- audycje w lokalnych mediach
- plakaty
- prezentacje multimedialne
- broszury, ulotki informacyjne

Oczekiwane rezultaty:

1. Uświadomienie społeczeństwu jakie zagrożenia niesie za sobą uzależnienie od środków zmieniających świadomość.
2. Zwiększenie świadomości środowiska lokalnego o przebiegu procesu uzależnienia i jego skutkach
3. Zwiększenie świadomości w społeczeństwie gdzie w przypadku problemów może szukać pomocy.

Wskaźniki:

1. Ilość mediów zaangażowanych w kampanie edukacyjne.
2. Ilość i rodzaj działań prowadzonych na terenie powiatu.